

REFERAT Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget d. 05-05-2026

Mødedato Tirsdag d. 05. maj 2026 kl. 13:00

Mødested Lokale 110

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - åben den 5. maj 2026.....	4
Politisk ledelsesinformation.....	7
Budget 2027 - Teknik-, Miljø- og Klimaudvalgets område.....	8
Planoversigt 2026.....	9
Orientering om fremdrift for VE-Projekt #17 (VE2023).....	12
Orientering om proces for tilbageførsel af golfbanen i Toftlund til landbrugspligt.....	13
Lukket.....	14
Rømøstier - etape 2 og etape 3 i tilknytning til Rømø Udviklingsplan.....	15
Ansøgning om dispensation fra Lokalplan nr. 154-210 til etablering af solartag, Skippergade 2, 628	17
Anmodning om igangsættelse af planlægning for butikker ved Tjørnevej i Toftlund.....	19
Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljørapport for Projekt #5A (VE2022) Borg-Visby ve	22
Beslutning om igangsætning af planlægning for udvidelse af Tønder Biogas.....	24
Godkendelse af vandløbsprojekt i Landeby Bæk.....	26
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til vandløbsprojekt i Landeby Bæk.....	28
Lukket.....	30
Underskriftsark.....	31

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P35-3-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Orientering - åben den 5. maj 2026

00.22.00-P35-3-25

Sagsfremstilling

Orientering fra udvalgsformanden:

Udvalget og forvaltningen har deltaget i møde med sommerhusgrundejerforeningerne på Rømø.

Orientering fra øvrige medlemmer:

Orientering fra forvaltningen:

Klagenævnsafgørelse, Solcellepark

Det daværende Teknik- og Miljøudvalg er tidligere blevet orienteret omkring klager indgået mod Solcellepark ved Ballum Hede - Projekt #25 (VE2023).

Kommunalbestyrelsen vedtog lokalplan og godkendte miljøvurdering for projektet på august mødet i 2025, og forvaltningen udstedte herefter tilladelse efter miljøvurderingsloven: § 25-tilladelse. Der indgik herefter to klager, én i Planklagenævnet og én i Miljø- og Fødevareklagenævnet. Planklagenævnet valgte at videresende den ene klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvorfor der i alt var tre klager til behandling. Klagerne omhandlede i store træk det samme, og er derfor behandlet samtidigt af klagenævnene. Undervejs i klagebehandlingsprocessen er Tønder Kommune blevet hørt for supplerende informationer.

Klagenævnet har nu afgjort alle tre klager, og har i alle tilfælde stadfæstet Tønder Kommunes afgørelser. Afgørelsen om § 25-tilladelsen stadfæstes med en ændring til vilkår 9 i afgørelsen, der udspecificerer placering og vilkår omkring paddehegn. Klagenavnets afgørelser er vedhæftet som bilag. De to klager i Miljø- og Fødevareklagenævnet er af klagenævnet samlet i én afgørelse.

Vilkår 9 ændres til: *"9. Der skal opsættes paddehegn omkring søen i projektområdets nordøst lige hjørne i en afstand af mindst 25 m, hvor der er registreret kvækkende løgfrø og butsnudet frø. Hegnet skal være mellem yngle- og rasteområdet og byggeområdet. Paddehegnet skal opføres, så det er funktionelt senest den 20. marts, og paddehegnet i det nordøstlige hjørne skal nedtages senest den 15. september. Der må kun foretages anlægsarbejder i den nordøstlige del af projektområdet (dvs. mindst 200 m rundt om søen), når der er opsat paddehegn efter denne procedure. Der skal opsættes paddehegn ved søerne umiddelbart udenfor projekt om rådets sydøstlige hjørne, hvor der er registreret haletudser af løgfrø, op til mindst 200 m fra den nærmeste af de fire søer. Hegnet skal være langs med projektområdets afgrænsning og stå mellem yngle- og rasteområdet. Det skal have U-formede afslutninger, der vender væk fra projektområdet. Paddehegnene skal opføres, så det er funktionelt senest den 20. marts, og må først fjernes, når byggeriet for hele projektet er afsluttet. Paddehegnene skal etableres med en minimum 40 cm bred rampe, med en hældning på mindst 1:5 for hver 20 m fra ydersiden af hegnet. Alternativt etableres paddehegn med indbyggede ramper, som alene tillader padder at passere ud af rasteområdet."*

Klagenævnsafgørelse, Toftlund sports og fritidscenter

Forvaltningen orienterede den 1. april 2025 det daværende Teknik- og Miljøudvalg om, at forvaltningens afgørelse af 12. februar 2025 om ikke at miljøvurdere projektet vedrørende Toftlund Sports- og Fritidscenter var blevet påklaget. Forvaltningen har den 23. april 2026 modtaget klagenavnets afgørelse. Klagenævnet har behandlet spørgsmål om partshøring samt forvaltningens vurderinger af trafik- og støjforhold, og der er ikke givet medhold i klagen.

Afslutning af EU projekt: Poseidon, overfladevand på Rømø

Tønder Kommune har siden 2024 samarbejdet med Rømøs grundejerforeninger, Rømø lokalråd, Tønder Forsyning, Syddansk Universitet og Niras om EU projektet "Poseidon". Lokale borgere og grundejere har medvirket til, at indsamle data på, hvor der opleves problemer med overfladevand på Rømø. På baggrund af erfaringerne, er der som en del af Poseidon-projektet udarbejdet et handlekatalog med initiativer, der kan afhjælpe de forskellige udfordringer med overfladevand. Handlingskataloget er offentligt tilgængeligt og formidles til alle grundejere. Handlekataloget er vedlagt som bilag.

Offentligt dialogmøde om Rømø Udviklingsplan 2027-2032

Følgegruppen for Rømø Udviklingsplan og Tønder Kommune (TMK) vil den 26. maj 2026 fra kl. 18:00 – 20:00 være værter ved et offentligt dialogmøde om udkastet til den nye udviklingsplan for Rømø, der er under udarbejdelse. Arrangementet afholdes i restauranten på Enjoy Resort og invitationer sendes ud via forskellige offentlige kanaler i løbet af uge 18 og 19. Udkastet til Rømø udviklingsplan 2027-2032 vil være tilgængelig for offentligheden på Kommunens hjemmeside i perioden fra den 18. maj 2026 – 1. august 2026, så alle interesserede har mulighed for at læse det fremsatte udkast (også forud for det offentlige dialogmøde den 26. maj). Der er ikke tale om en officiel høring.

Lunde 9 – anmodning om genbehandling af BESS anlæg i det åbne land.

Projektudvikler har på baggrund af udvalgets behandling af placering af BESS-anlæg i det åbne land anmodet forvaltningen om at genoptage afslaget på etablering af et BESS-anlæg.

Forvaltningen vurderer fortsat, at anlægget ikke er omfattet af de fastsatte undtagelser. Undtagelserne vedrører udelukkende igangværende planlægning for nye VE-anlæg samt anlæg, hvor der i en gældende lokalplan er åbnet mulighed for etablering af BESS-anlæg.

På ejendommen Lunde 9 er tre vindmøller nedtaget, og der resterer alene en transformerstation. Både et BESS-anlæg og den eksisterende transformerstation forudsætter landzonetilladelse. Dette forhold indgik i den oprindelige begrundelse for afslaget, og de faktiske forhold er uændrede.

Ejer og projektudvikler har ikke påklaget afslaget.

Oversigts tidsplaner for VE-Projekter

Oversigts tidsplaner vedhæftet som bilag.

Jævnfør Kommunalbestyrelsens beslutning den 26. marts 2026 er de vejledende afstemninger udtaget af tidsplaner for projekter, hvor de endnu ikke har været afholdt.

Opstartsmøder for de nyligt prioriterede VE2025 projekter, #9 og #19, er blevet afholdt, og tidsplaner for projekterne vil blive udarbejdet når projektudvikler har meldt tilbage omkring forventet aflevering af udkast til afgrænsning af miljøvurderingsemner.

Årshjul

Årsplanen er et dynamisk styringsværktøj, der giver Teknik-, og Miljø- og Klimaudvalget et løbende, samlet overblik over udvalget aktiviteter, der ligger ud over udvalgmøderne.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Miljø- og Fødevarerklagenævn - Afgørelse

Planklagenævn - Afgørelse Solcellepark

Afgørelse VVM-screening - Toftlund Sports- og Fritidscenter

Bilag 6_Handlekatalog

20260420_VE2023_Samlet tidsplan

20260420_VE2022_Samlet tidsplan

Årsplan TMK 2026

Punkt 3: Politisk ledelsesinformation

00.15.20-000-1-26

Beslutningstema

Teknik-, Miljø-, og Klimaudvalget orienteres om anvendelsen af den digitale ledelsesinformation.

Sagsfremstilling

Den digitale ledelsesinformation er tilgængelig for Kommunalbestyrelsen og for den øverste administrative ledelse i kommunen

Ledelsesinformationen indeholder blandt andet oplysninger om

- Økonomi
- Personale
- Borgere, og
- udvalgte data inden for fagområderne

Såfremt udvalget måtte ønske det, kan den digitale ledelsesinformation, indgå som et fast orienteringspunkt mindst én gang i kvartalet med henblik på at give en status på økonomien samt på udvalgte indsatser og aktiviteter inden for udvalgets område.

Indstilling

Stabschefen for Økonomi, Løn & IT indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 4: Budget 2027 - Teknik-, Miljø- og Klimaudvalgets område

00.30.00-S00-6-26

Beslutningstema

Opstart af de indledende drøftelser vedrørende budgetprocessen for budget 2027.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har på mødet den 19. marts 2026 godkendt tidsplan og proces for budgetlægningen for budget 2027.

Demografiske reguleringer udmøntes på fagudvalgene

I henhold til rammeudmeldingen er der i det vedtagne budget 2027-2030 på serviceudgifterne indarbejdet en reduktionspulje på 56 mio. kr., svarende til 14 mio. kr. årligt. Udmøntningen sker som en teknisk rammereduktion/generel nedjustering af pris- og lønfremskrivning.

Der er ikke afsat en pulje til udvidelser, men afhængig af Økonomiaftalens økonomiske indhold, kan servicerammeløftet anvendes til prioritering af nødvendige udvidelser.

Fagudvalgene kan fremsætte forslag til nødvendige tilpasninger for at opnå balance i budgettet til senere prioritering på budgetseminaret.

Hvis et fagudvalg ønsker at omprioritere budgetmidler, skal det ske inden for udvalgets eget område.

På baggrund af regnskabsresultat for 2025 gennemføres der en analyse af fællesområderne i forhold til det stigende mindre forbrug. Resultatet af analysen kan eventuelt understøtte muligheden for et økonomisk råderum på driften til nye indsatser i forlængelse af visions- og strategiplan eller "Fremtidens skole og dagtilbud".

På mødet indledes drøftelserne i forhold til:

- Eventuelt behov for nødvendige tilpasninger for at opnå balance i budgettet
- Eventuelle ønsker til omprioriteringer indenfor eget område

Indstilling

Direktionen indstiller

at udvalget indleder drøftelserne af budget 2027 for fagudvalgets område på baggrund af rammeudmelding.

Beslutning

Drøftet.

Punkt 5: Planoversigt 2026

01.02.00-A00-1-24

Beslutningstema

I denne sag orienteres udvalget om, hvilke planer der realiseres og i hvilken prioriteret rækkefølge, udarbejdelsen sker.

Sagsfremstilling

I 2025 behandlede Kommunalbestyrelsen i alt 17 planer, som blev sendt i høring. Heraf blev 13 planer vedtaget, mens fire planer blev afvist.

Aktuel status for planarbejder

- Planer i høring: 6
- Planer i dialog: 8
- Planer i opstart/udarbejdelse: 14
- Planer på venteliste: 8

Nedenfor fremhæver forvaltningen de væsentligste igangværende planarbejder.

Planer i dialog

Temaplan for bevaringsværdige bygninger langs Vadehavet

Planen har til formål at sikre de bevaringsværdige bygninger i Vadehavsområdet. Udarbejdelsen forventes at strække sig over ca. 1½ år.

Opdatering af planlægning for sommerhusområder på Rømø

De eksisterende lokalplaner for sommerhusområderne stammer primært fra 2006. Forvaltningen vurderer, at der er behov for en opdatering grundet:

- nye materialer,
- begrænsede muligheder for regulering af tekniske installationer,
- generel samfundsudvikling.

Arbejdet gennemføres i dialog med grundejerforeninger, og der foreslås ingen ændringer af byggeriers størrelse, højde eller grundstørrelser.

Udvidelse af erhvervsområde ved Kongsmark samt Tvismark-krydset

Formålet er at understøtte erhvervsudviklingen på Rømø. Da området ligger i kystnærhedszonen, er planlægningen kompleks. Udarbejdelsen forventes at strække sig over ca. 1½ år.

Erhvervsområde i Agerskov

Et område foreslås udlagt til erhvervsområde til anvendelse af en transportvirksomhed, hvor der fra ejers side er rejst forventning om at Kommunen afholder udgifterne til planlægningen.

Planer under opstart og udarbejdelse

Seniorboliger i Løgumkloster

Planen omfatter byomdannelse af den tidligere skole og fjernvarmeværket. Planen giver mulighed for:

- nedrivning af eksisterende bygninger, herunder bevaringsværdige bygninger,
- opførelse af nye boliger tilpasset områdets kulturmiljø.

Planområdet omfatter den karakteristiske træallé, og der indarbejdes bevarende bestemmelser for denne.

Erhvervsområde ved Jørgensgårdsvej

Området foreslås udlagt til byzone gennem en lokalplan af mindre betydning.

Formålet er at lette udviklingen i området. Da området reguleres som byzone, fastlægges der kun rammer via kommuneplanen – der kan således ikke stilles krav om materialer eller bygningsudformning.

Planer på venteliste

Der er aktuelt otte planer på ventelisten.

To af disse – boligområder ved Nørre Frankel og Sønderdrivvej – afventer Kommunalbestyrelsens temamøde vedr. flexbolig i april 2026.

Aflysning af ældre planer

Forvaltningen arbejder sideløbende med at aflyse forældede eller overflødige planer.

Aflysninger sker enten efter ønske fra ejer eller på baggrund af forvaltningens faglige vurdering. Hver aflysning orienteres og behandles af kommunalbestyrelsen separat.

Nye planønsker

Nye planer, der indsendes til forvaltningen, vil som hidtil blive sendt til udvalgets prioritering.

VE-planer

Parallelt er der prioriteret otte VE-planer, som forventes sendt i høring i løbet af 2026.

Planafdelingen varetager her både planlægningsinteresser og miljøvurderingen af planen.

Økonomi

Planlægning med en fælles kommunal interesse finansieres af Kommunen fra plankontoen eller af det enkelte kommunale projekt. Planlægning for private projekter finansieres som udgangspunkt af den private interessent.

Lovgrundlag

Planloven.

Forvaltningsloven.

VVM loven.

Miljøoplysningsloven.

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller;

at orienteringen og prioriteringslisten tages til efterretning, og

at principper for finansiering af lokalplaner fortsættes.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Udvalget godkendte at principper for finansiering af lokalplaner fortsættes.

Udvalget besluttede at Tønder Kommune udarbejder lokalplan, der muliggør anvendelse af erhvervsområdet i Agerskov, da det tidligere har været vurderet, at gældende plangrundlag var dækkende.

Bilag

Planoversigt 2026

Drøftelsesnotat (Kopi)

Begrebsliste - regulering af boliger

Punkt 6: Orientering om fremdrift for VE-Projekt #17 (VE2023)

01.02.00-G01-32-23

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes om planlægningen skal fortsætte, på baggrund af tilbagemelding fra projektudvikler vedrørende fremdrift af VE-projekt #17 (VE2023) - Energianlæg sydvest for Åbøl.

Historik

Siden prioritering af projektet er vindmøllerne i projektet blevet udtaget. Dette sker efter Forsvarets endelige udmelding om flyvekorridorer, som effektivt medfører at vindmøller ikke er realiserbare i området.

Undervejs i projektet er der opstået uoverensstemmelser om ønskerne for projektet, og projektudvikleren har derfor opdelt sig i to parter, der hver ønsker at arbejde videre med hver deres del af projektet. Den ene part er den originale ansøger, Energicenter Nord, og den anden part er en gruppe af de større lodsejere, anført af Gram Slot, som nu har et samarbejde med Rema1000.

Ved seneste afrapportering af fremdrift i VE-projekter i december 2025 havde de to parter separate indmeldinger og der forelå ikke en fælles aftale eller koordineret plan for projektet. Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget bad ved behandlingen af afrapporteringen om en plan for fremdrift af projektet inden udgangen af 1. kvartal 2026.

Sagsfremstilling

Siden afrapporteringen og det fremsatte politiske ønske om en plan for fremdrift er der afholdt møder imellem de to parter (projektudviklere). Der er tilkendegivet en vilje fra begge sider om et fælles fodslag, hvor begge parter kan gennemføre dele af det originale projekt, og hvor der bl.a. kan deles forundersøgelser.

Projektudviklerne har afgivet en fælles status den 31. marts 2026, hvori de angiver det for nuværende er umuligt at komme med en konkret plan for fremdrift af projektet. Frafaldet af muligheden for vindmøller og den generelle problemstilling omhandlende nettilslutninger hos Energinet medfører stor usikkerhed omkring projektets fremdrift og udformning. Energinet har meldt stop for nye aftaler, foreløbigt i 3 måneder.

Projektudviklerne beder i den sammenhæng om 6-12 måneder yderligere til at afklare projektets fremtid.

Projektudvikleren tilbyder desuden, ved personligt fremmøde, at informere om projektets status og udfordringer.

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller:

at udvalget beslutter om forvaltningen fortsat skal planlægge for VE-projekt #17 (VE2023) - Energianlæg sydvest for Åbøl og i givet fald, hvor lang forlængelse der gives inden der skal foreligge en acceptabel tidsplan.

Beslutning

Udvalget udsatte sagen til junimødet hvor statusrapporten foreligger.

Bilag

Bilag 1 - Dialog og svar vedr. fremdrift

Punkt 7: Orientering om proces for tilbageførsel af golfbanen i Toftlund til landbrugspligt

01.00.00-A00-3-26

Beslutningstema

I denne sag orienteres der om processen for tilbageførselen af golfbanen i Toftlund til landbrugspligt.

Historik

Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 5. marts 2024 at igangsætte sagsbehandling med henblik på vurdering af naturtilstand samt en tilbageførsel af golfbanen til landbrugsdrift jf. lokalplanens bestemmelser.

Sagsfremstilling

Denne sag tages op med henblik på at lovliggøre plangrundlaget for golfbanen i Toftlund, der ikke er i drift.

Brundtland Golfbane i Toftlund er omfattet af Lokalplan nr. 1.4-03c, som i § 3.2 foreskriver, at landbrugspligtige arealer skal drives jordbrugsmæssigt, såfremt anvendelsen ophører, og skal senest et år efter ophøret reetableres til jordbrugsmæssig drift. Teknik- og Miljøudvalget besluttede marts 2024 at igangsætte sagsbehandling med henblik på vurdering af naturtilstand samt en tilbageførsel af golfbanen til landbrugsdrift jf. lokalplanens bestemmelser da banens vedligehold og drift ikke længere levede op til lokalplanens anvendelsesbestemmelser. I henhold til lokalplanens bestemmelser skal golfbanen tilbageføres til landbrugsdrift, når banen ikke har været i drift i et år. Da bestemmelsen er optaget i en lokalplan, er det Tønder Kommune, som har pligten til at føre tilsyn med, at dette sker.

Udvalget er tidligere orienteret om et oplæg fra en ekstern rådgiver til hvordan den fremadrettede proces for tilbageførsel af golfbanearealerne i Toftlund kan ske (notatet er vedlagt). Essensen af notatet er, at ifølge lokalplan 1.4-03 C skal den nedlagte golfbane i Tønder Kommune tilbageføres til landbrugsdrift, hvilket er et vilkår, kommunen kan håndhæve. Da ejendommen er uden beboelse, kræver landbrugsnotering en dispensationsansøgning til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), der typisk kun gælder til næste ejerskifte. Den fremtidig anvendelse af bygningsmassen kræver overvejelser om omdannelse af klubhuset til beboelse eller overførsel til byzone via ny lokalplan, mens eksisterende bebyggelse i byzone kan anvendes til bolig/erhverv. Der rejses særligt behov for at afklare den fremtidige ejendomsstruktur for de to berørte ejendomme

Interessenterne er orienteret om processen.

Sagen har været i partshøring og der er indkommet 11 bemærkninger. Bemærkninger er i behandling og der forventes at komme en sag til junimødet, hvor der skal tages stilling til om man vil udstede påbud om tilbageførsel af golfbanen til landbrugspligt.

Som en del af behandlingen på junimødet tages desuden stilling til processen for plangrundlaget for hotellet, centerdelen m.m., der skal sikre den fremtidige anvendelse af disse.

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Landbrugsnotering.pdf

Punkt 8: Lukket

01.30.10-P20-6-23

Punkt 9: Rømostier - etape 2 og etape 3 i tilknytning til Rømø Udviklingsplan

01.00.00-P20-24-19

Beslutningstema

I denne sag skal Teknik-, Miljø- og Klimaudvalget tage stilling til etablering af markerede vandrestier på Rømø, etape 2 (Rømø Nord) og etape 3 (Rømø Midt).

Sagsfremstilling

Etableringen af markerede vandrestier på Rømø gennemføres i sammenhæng med udviklingsplanerne for Rømø ("En fælles retning for Rømø 2025" og elementer i den kommende udviklingsplan "Rømø 2027-2032 - En fælles udviklingsplan").

Som opfølgning til det i 2021 etablerede populære vandrestisystem på den sydlige del af Rømø (etape 1), er der nu, efter en række møder med lodsejere og øvrige interessenter, grundlag for at etablere tilsvarende spændende markerede stisystemer for den nordlige del af Rømø (etape 2, Bilag 1_Rømø nord) og for den midterste del af Rømø (etape 3, Bilag 2_Rømø midt).

Bilag 3 viser det samlede markerede vandrestisystem. Med etableringen af etape 2 og etape 3 vil Rømostierne komme til at omfatte 3 markerede rundstrækninger på hver cirka 18 km, en Rømø-rundt-strækning på cirka 42 km, og mulighed for at sammensætte kortere vandreture efter eget valg.

Placeringerne af stierne er fastlagt i godt samarbejde med Naturstyrelsen, Nationalpark Vadehavet, Juvre Digelag, private lodsejere og andre interessenter. De markerede vandrestier ligger primært på kommunale vejnetmatrikler og på statslige arealer. Enkelte stiafsnit følger eksisterende markerede stiforløb over private arealer eller ligger på private arealer, hvor der er indgået aftaler om placeringen med lodsejerne.

- Etape 2 (Rømø Nord): Efter mange møder med lodsejere og andre interessenter, er det nu muligt at etablere etape 2 (Rømø Nord), som et stisystem af høj kvalitet, hvor de fleste lodsejerønsker er blevet tilgodeset. Flere fastboende har ønsket, at antallet af markerede stier på den nordlige del af Rømø begrænses. På baggrund heraf er en mulig stisløje øst for Juvre ved det militære område, undladt. Desuden er det aftalt, at redningsvejen mellem Rømø Gamle Skole og Juvrediget (mellem infopunkterne 56 og 61, se bilag 3) ikke farvemarkeres, som en del af det markerede stisystem. Strækningen markeres i stedet med sort stipling, som på eksisterende kort. Syd for Juvre indgår Vestervej, som vedligeholdes af Tønder Kommune, i det markerede stisystem. Vestervej krydser på en mindre strækning et areal tilhørende Juvre Bylag. Vestervej er optaget som offentlig vej, hvilket endnu ikke udskilt i matriklen. For at begrænse gåendes færdsel på Vesterhavsvej er der på strækningen mellem lyskrydset og Juvrediget indgået aftale med de private lodsejere om et stiforløb nord for Vesterhavsvej. I den forbindelse skal stien krydse kanalen indenfor Juvrediget. Dette kræver en dispensation fra Kystdirektoratet, da det ligger indenfor strandbeskyttelseszonen. Ansøgning til dette er indsendt i marts 2025, og det forventes at der snarest foreligger en dispensation, første melding var en sagsbehandlingstid på 11 måneder hvoraf der er gået 13, forlængelse af sagsbehandlingstid er under afklaring efter netop fornyet udmelding om behandlingstid på 3 år.
- Etape 3 (Rømø Midt): Stiforløbet på etape 3 er afklaret, med undtagelse af strækningen mellem Småfolksvej og Kirkeby Plantage. Der er flere jordbytter i gang i området, og det forventes også her, at der kan indgås frivillige aftaler om stiforløbet, som fremgår af bilag 2. (Bilag 2_Rømø midt)

På strækningen nord for Vesterhavsvej gennem Tvismark Plantage er der sammenfald mellem stiforløbet på etape 2 og etape 3 (se bilag 3).

Økonomi

Udgifterne til etablering af etape 2 og etape 3 af det markerede vandrestisystem på Rømø forventes at beløbe sig til 0,7 mio. kr. Udgifterne afholdes af de resterende afsatte anlægsmidler á 132.000 kr., fra "Naturstier på Rømø", de resterende ca. 578.000 kr. finansieres via Rømø Udviklingsplan.

Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

- at udvalget godkender, at placeringen af markerede Rømø-vandrestier på den nordlige del af Rømø (Rømø-stier, etape 2) fastlægges som vist på bilag 1, under forudsætning af, at der opnås den forventede godkendelse fra Kystdirektoratet til krydsning af kanalen ved Juvrediget, og
- at udvalget godkender, at placeringen af markerede Rømø-vandrestier på den midterste del af Rømø (Rømø-stier, etape 3) fastlægges som vist på bilag 2, under forudsætning af, at forvaltningen kan indgå frivillige lodsejeraftaler om placeringen af stien mellem Småfolksvej og Kirkeby Plantage.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Bilag 1 - Rømø Nord - etape 2

Bilag 2_Rømø Midt - etape 3

Bilag 3_Rømø samlet

Punkt 10: Ansøgning om dispensation fra Lokalplan nr. 154-210 til etablering af solartag, Skippergade 2, 6280 Højer

01.02.05-P25-44-26

Beslutningstema

Der skal træffes en principiel beslutning om, hvorvidt der kan gives dispensation til at etablere et solartag på Skippergade 2, 6280 Højer.

Sagsfremstilling

Baggrund

Tønder Kommune har modtaget en ansøgning om udskiftning af den eksisterende tagbeklædning på Skippergade 2, som i dag består af eternitskiffer/fibercement. Ejendommen er opført i 1901, omfattet af Lokalplan nr. 154-210, placeret i et kulturmiljø og registreret med SAVE-værdi 5. Registreringen betyder, at bygningen i sig selv ikke har særlige bevaringsværdier, men stadig indgår som en del af det bevaringsværdige bymiljø i Højer.

Ansøgningsbeskrivelse

Ansøger ønsker at udskifte det nuværende eternittag med et solartag. Solartaget beskrives som en tagløsning med mat overflade uden genskin, hvor der ikke ses forskel på aktive og inaktive plader. Ansøger fremhæver, at tagets hældning og udformning fastholdes uændret.

Som begrundelse fremhæver ansøger, at solartaget er både diskret og tidssvarende, og at materialet har et lavt CO₂-aftryk, som ansøger finder i god tråd med ønsket om at renovere ejendommen på en bæredygtig måde. Ansøger oplyser også om, at tagkonstruktion er i så god stand, at den kan genbruges ved solartag, da både eternittag og solartag begge er letvægtstag, men at i tilfælde af afslag, skal hele tagkonstruktionen fornyes, da faststenstag er for tungt til den nuværende tagkonstruktion. Ansøger oplyser, at det umiddelbart vil være en fordyrelse og en forringelse af klimabevistheden.

Lokalplanens bestemmelser

Ejendommen er omfattet af Lokalplan nr. 154-210 for Højer by. Jf. lokalplanens relevante bestemmelser:

- § 7.1 Eksisterende bebyggelse, herunder bevaringsværdige bygninger, må kun ombygges eller på anden måde ændres med tilladelse fra Kommunalbestyrelsen, f.eks. ved renoveringer, udskiftninger eller ændringer af klimaskærm.
- § 7.2 Ved renoveringer, istandsættelse, udskiftninger skal der tages udgangspunkt i bygningens oprindelige arkitektur og byggestil.
- § 7.12 Tagbeklædning skal, ved udskiftning, tilbageføres til oprindeligt materiale eller hvad der har været typisk for byggestilen eller bygningens arkitektur på opførelsestidspunktet. Der må dog ikke genoplægges glaserede tagsten.
- § 7.13 Ved udskiftning af tagbeklædning må tagkonstruktionen ikke ændres og ved efterisolering må taget ikke forhøjes. Oprindelig tagkonstruktion kan genskabes. Gesims og opskalkning af tage skal bevares. På tage uden udhæng må der ikke etableres tagudhæng eller gavlhæng, hvor der ikke oprindeligt har været det. Tag- og gavlhæng skal bevares, hvor det er et væsentligt element i bygningens arkitektur, byggestil eller bygningstype. På tage med synlige spær, herunder spær med svejfede spærender (trempelbygninger), skal spærene forblive synlige og må ikke afsaves eller inddækkes.
- § 7.14 Tegltage skal, ved udskiftning, udføres med rød vingetegl i naturrød og i gammelt dansk format. Der må ikke oplægges vindskedesten, idet de afsluttende sten skal lægges i mørtel.
- § 7.21 (nybyggeri) På nybyggeri skal tagbeklædning udføres med tegl i størrelse gammel dansk, skifer eller tagpap. Tagbeklædningen skal have en glansværdi under 20 og må ikke være reflekterende. På nybyggeri langs Nygade og Toldgade må der endvidere anvendes betontagsten eller "grønt tag" (klimavenligt med beplantning af stenurter – Sedum mv.). Tagsten med integreret solceller må oplægges på tagflader, der ikke er synlig fra vej og må ikke være reflekterende.

Tilladelse til solartag ved nybyg i lokalplanområdet

Lokalplanen tillader solceller i integrerede tagsten, men kun på nybyggeri og kun på tagflader, der ikke er synlige fra det offentlige rum. Lokalplanen indeholder ingen bestemmelse, der giver mulighed for at etablere solartag på eksisterende bygninger. Derfor kan ansøgningen ikke imødekommes administrativt, og sagen forelægges udvalget, da udfaldet vil få betydning for praksis i hele lokalplanområdet. En dispensation kan være præcedensskabende.

Vurdering af oprindeligt tagmateriale

Lokalplanens § 7.2 og § 7.12 fastsætter, at renoveringer og udskiftninger skal tage udgangspunkt i bygningens oprindelige

arkitektur og byggestil, samt at tagbeklædning ved udskiftning skal tilbageføres til det oprindelige materiale eller et materiale, der er typisk for byggestilen på opførelsestidspunktet.

Det fremgår ikke af tilgængelige dokumenter, hvilket tagmateriale ejendommen oprindeligt har haft, men ud fra bygningens opførelses år (1901) og tilgængelige arkivfotos fra 1935–1945 vurderer forvaltningen, at det oprindelige tag sandsynligvis har været mulden falstagsten/tegl.

Derfor er solartag ikke i overensstemmelse med § 7.12 om tilbageførelse til oprindeligt udtryk.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at taget med stor sandsynlighed oprindeligt er beklædt med tegl, da de ældst daterede fotos fra 1935-1945 viser netop dette. Derfor vil solartaget ikke være i overensstemmelse med lokalplanens krav om tilbageførelse til oprindelige materialer og byggeskik.

Forvaltningen bemærker, at en eventuel dispensation vil indebære, at bygningen ikke tilbageføres til sit mest sandsynlige oprindelige udtryk i tegl, men at der i stedet fastholder et tagudtryk, om end i en mere æstetisk og nyrenoveret udgave end det eksisterende.

Forvaltningen anbefaler, at der meddeles afslag.

Lovgrundlag

Planloven

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

at udvalget meddeler afslag til det ansøgte samtidig med der henvises til at søge Landbyfornyelsespuljen for tilskud ved eventuel ændring af tagkonstruktionen.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Oversigtskort - Skippergade 2, 6280 Højer

Skippergade 2, Højer 1935-1945

Skippergade 2, Højer 1959

Solartag 2024 Brochure_online_kopi.pdf

Messenger_creation_035F7AEE-0312-4659-B938-0CE55B2AEF77.png

Punkt 11: Anmodning om igangsættelse af planlægning for butikker ved Tjørnevej i Toftlund

01.00.00-A00-2-26

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om der skal igangsættes en planlægning for en nyt detailhandelsområde på Trekantsgrunden syd for Toftlund.

Historik

Tønder Kommune har længe arbejdet med detailhandel ud fra et langsigtet, strategisk perspektiv. Området er strengt reguleret af lovgivning, der begrænser butikkernes placering og størrelse (se bilag).

I 2019 fik Økonomiudvalget en konkret forespørgsel om etablering af dagligvarebutikker uden for den afgrænsede bymidte i Toftlund. Her blev der meddelt afslag på forespørgslen (se bilag).

Kommunalbestyrelsen godkendte den 25. maj 2020 Udviklingsplanen for Toftlund.

Forvaltningen har fået henvendelser om placering af dagligvarebutikker udenfor den afgrænsede bymidte ved trekantsgrunden og alternative placeringer, herunder ved golfbanen og i tilknytning til erhvervsområdet. Henvendelserne har enten ikke været tilstrækkeligt konkrete til politisk behandling, eller det er vurderet, at planlægning ville være i modstrid med anden lovgivning eller kommunalbestyrelsens tidligere beslutninger omkring placering af dagligvarebutikker udenfor Bymidten hvor dagligvarebutikker ikke ønskes.

I Tønder Kommune er der udarbejdet detailhandelsanalyser i 2008, 2016 og 2023, for at afdække omfanget af kommunens detailhandel og for at sikre en god og stabil fremtidig udvikling af fremtidens handelsliv i kommunen. I den seneste detailhandelsanalyse er en hovedanbefaling at undgå nye dagligvarebutikker uden for bymidterne.

Teknik, Miljø- og Klimaudvalget fik på mødet den 14. april 2026 orientering om Tønder Kommunes hidtidige praksis samt vidensgrundlaget for detailhandlens udvikling i Danmark, hvor de besluttede at Forvaltningen skulle fremlægge en fuld oplyst sag i maj vedrørende planprocessen for den givne ansøgning.

Sagsfremstilling

Tønder Kommune har modtaget et projektforslag om at etablere et nyt detailhandelsområde ved Tjørnevej i Toftlund (også kaldet Trekantsgrunden). Da arealet ligger uden for den eksisterende bymidte, kræver det en væsentlig ændring af de nuværende planer. For at realisere projektet skal kommunen udlægge et såkaldt "aflastningsområde", hvilket forudsætter et kommuneplantillæg og en ny lokalplan.

Efter planloven kan der udlægges aflastningsområder i byer, hvor der er et tilstrækkeligt kundegrundlag, blandt andet for at give plads til butikker, som ikke uden videre kan placeres i bymidten. Aflastningsområder kan imidlertid ikke udlægges til én enkelt dagligvarebutik eller til udelukkende dagligvarebutikker. Ved planlægning for et nyt aflastningsområde skal kommunen udarbejde en detailhandelsredegørelse, som belyser kundegrundlag, opland, behovet for nye butikker samt konsekvenserne for den eksisterende detailhandelsstruktur, herunder effekterne for bymidten. Der kan ved lokalplanlægningen ikke stilles krav om etablering af butikkerne, men alene sikre de planmæssige rammer derfor hvorefter det er op til grundejer af udnytte retten som lokalplanen giver mulighed for - helt eller delvist.

De eksisterende planforhold, kommuneplanens detailhandelsstruktur samt kommuneplanens mål for detailhandlen beskrives nærmere i et særskilt notat, der vedlægges sagen som bilag.

Ansøgning

Ansøgningen består af visualiseringer af området samt en detailhandelsredegørelse, et trafiknotat for planområdet og de tilstødende veje samt en støjrapport for planområdet.

I ansøgers detailhandelsredegørelse anføres det, at et nyt aflastningsområde vil kunne generere en omsætning på 50 mio. kr. Heraf forventes, at ca. en tredjedel af omsætningen hentes uden for Tønder Kommune, mens de resterende to tredjedele forventes hentet inden for kommunen, primært fra Toftlund, Agerskov og Arrild. Det fremgår endvidere af redegørelsen, at 45 % af omsætningen i det nye område forventes at komme direkte fra den eksisterende detailhandel i Toftlund bymidte.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at der mangler grundlag for at udlægge et nyt aflastningsområde med dagligvarebutikker, da planlovens detailhandelsbestemmelser kræver, at butikkerne ikke kan placeres i bymidten. Da der fortsat er ledig kapacitet og udviklingsmuligheder i Toftlund centrum f.eks. via sanering eller områdefornyelse bør ny detailhandel holdes her for at sikre en levende bymidte. Af ansøgers egen redegørelse forventes det, 45 % af omsætningen hentes fra den eksisterende bymidte, som kan skabe en væsentlig risiko for butiksød og funktionsudtynding for såvel dagligvarer som specialbutikker i bymidten. Vurderingen støttes af statslige anbefalinger fra 2025, der advarer om, at butiksspredning i mindre byer svækker de traditionelle bymidter. Dagligvarebutikker er med til at skabe liv og flow i bymidterne, som skaber grundlag for øvrigt liv i midtbyen, da folk derved kommer jævnligt. Samlet viser analyser og redegørelser, at dagligvarebutikker er vigtige at fastholde i bymidterne for at sikre en levende bymidte, der også efterspørges af nye borgere. Samlet set vurderes projektet at stride imod de tidligere politiske beslutninger for udvikling af Toftlund By samt detailhandelsstrategien for hele Tønder Kommune fra 2023.

Udviklingsplan Toftlund 2020–2030

Udviklingsplan Toftlund 2020–2030 har som bærende princip at styrke Toftlund som en levende hverdagsby, med en attraktiv og robust bymidte, hvor detailhandel og byliv understøtter hinanden. Udviklingsplanen lægger vægt på at koncentrere detailhandlen i bymidten, styrke handelsaksen, skabe et tydeligere bycentrum og udvikle opholds- og mødesteder, der kan understøtte aktivitet i byen også uden for butikkernes åbningstid, hvilket underbygges af dette citat fra udviklingsplanen:

"Dagligvare- og udvalgsvarerbutikker:

Igennem en årrække har forskellige butikskæder indenfor dagligvarer udvist interesse for at etablere butikker langs og tæt på de større indfaldsveje til Toftlund – dvs. placeringer uden for centerområdet. En fastholdelse og en styrkelse af butikslivet i centerområdet er afgørende for en positiv udvikling af Toftlund. Derfor bakkes der fortsat op om ICPs analyse fra 2016, der konkluderer at en placering af dagligvare- og udvalgsvarerbutikker udenfor centerområdet vil trække handel væk fra bymidten. "

Planfagligt råderum

Det er forvaltningens vurdering, at sagen principielt giver anledning til at tage valg for den fremtidige detailhandelsudvikling i Toftlund, der kan påvirke resten af Kommunens detailhandelsudvikling tilsvarende og der kan for sagen opstilles disse 3 scenarier:

- Scenarie A. er at beslutte, at igangsætte planlægning for et nyt aflastningsområde ved Tjørnevej og dermed undersøge, om der gennem kommuneplantillæg og lokalplan kan skabes planmæssigt grundlag for den ansøgte detailhandel indeholdende dagligvarebutik, boksbutikker og restauranter. En sådan beslutning vil indebære, at kommunen aktivt arbejder videre med at ændre den gældende detailhandelsstruktur og nærmere belyser de planmæssige, trafikale, miljømæssige og handelsmæssige konsekvenser af projektet.
- Scenarie B, er at forkaste ansøgningen på det foreliggende grundlag. Dette begrundes med, at der fortsat er udviklingsmuligheder for detailhandel i Toftlund bymidte, og at det ikke er tilstrækkeligt dokumenteret, at den ansøgte detailhandel ikke uden videre kan placeres i eksisterende centerområde. Ansøgers detailhandelsredegørelse viser, at en væsentlig del af omsætningen i et nyt område forventes hentet fra Toftlund bymidte, hvilket peger på en risiko for omsætningsforskydning, svækkelse af handelslivet i midtbyen og funktionsudtømmning af bymidten. Denne risiko er i overensstemmelse med de generelle tendenser, som fremhæves i den statslige detailhandelsredegørelse fra 2025. Endvidere har Udviklingsplan Toftlund 2020–2030 som bærende princip at koncentrere detailhandel og byliv i bymidten, styrke handelsaksen og udvikle et tydeligere centrum med opholds- og mødesteder.
- Scenarie C, hvor kommunen igangsætter planlægning i det ansøgte område for udvalgsvarer (boksbutikker) og fastfoodrestauranter samt igangsætter en kommunal udviklingsindsats i bymidten for at skabe rammerne for dagligvareudvikling igennem områdefornyelse eller tilsvarende greb.

Lovgrundlag

Forvaltningslov

Planlov

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller

at Udvalget vælger scenarie 1, 2 eller 3 for det videre forløb og

at sagen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Flertallet af udvalget indstiller et præciseret scenarie C, hvor kommunen accepterer en igangsætning for planlægning i det ansøgte område for udvalgsvarer (bøksbutikker) og fastfoodrestauranter, samt igangsætter en kommunal udviklingsindsats i bymidten for at skabe rammerne for dagligvareudvikling igennem områdefornyelse eller tilsvarende greb.

Jørn Andersen (Æ) indstiller scenarie A

Bilag

A - Liste til bemærkninger - Rema 1000, Toftlund 2

Detailhandelsanalyse Tønder Kommune 2023

Kommuneplan Notat TMK

Dagsordenspunkt fra Økonomiudvalgets møde 21. februar 2019

Toftlund, ny detailhandel_final.pdf

Rapport, Ekstern støj - Centerområde Toftlund - 20260216.pdf

Trafikanalyse_REMA1000_Toftlund_COWI.pdf

Rema 1000 - JV - Tjørnevej -side 01.pdf

Rema 1000 - JV - Tjørnevej -side 02.pdf

Rema 1000 - JV - Tjørnevej -side 04.pdf

Rema 1000 - JV - Tjørnevej -side 06.pdf

Rema 1000 - JV - Tjørnevej -side 07.pdf

Punkt 12: Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljørapport for Projekt #5A (VE2022) Borg-Visby vest

01.02.00-G01-12-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes, om forslag til Kommuneplantillæg nr. 138-150 (Bilag 1) og Lokalplan nr. 172-150 (Bilag 1) for vindmøller ved Borg-Visby vest, samt den tilhørende miljørapport (Bilag 2 og bilag til rapporten i Bilag 4) skal sendes i 8 ugers offentlig høring.

Historik

NRGI Renewables A/S og Nordic Energy Advice ApS ansøger den 13. december 2021 om tilladelse til 9 vindmøller

Kommunalbestyrelsen godkender den 31. marts 2022 at indstille projektet til videre bearbejdning.

I juni/juli 2022 gennemføres af foroffentlighedsfase (idéhøring)

Kommunalbestyrelsen beslutter den 31. august 2022, at projektet oversendes til videre planlægning.

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte i efteråret 2024, at Projektet deles op i to selvstændige projekter: Borg-Visby vest (omhandlende projekt med 6 møller) og Borg-Visby øst (2 møller).

Sagsfremstilling

Lokalplan nr. 172-150

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til opstilling af seks vindmøller på 185 m med tilhørende teknisk anlæg, transformerstation samt byggeri og anlæg, der er nødvendig for vindmølle anlæggets drift. Projektet forventes at have en installeret effekt 39,6 MW og en årlig produktion på 155.400 MWh om året (bilag 5).

Planområdet omfatter ca. 18. ha landbrugsjord mellem landsbyerne Borg og Visby. Lokalplanen fastlægger præcise placeringer af møllerne på en lige række samt tilhørende tekniske anlæg, herunder:

- Kranpladser på op til 3.500 m² pr. mølle
- Et teknikområde på ca. 5.000 m² til transformerstation med afskærmende beplantning af hjemmehørende arter.
- Interne grusveje på 3-3,5 km
- Nettilslutning via et ca. 2 km nedgravet kabel til transformerstation Visby.

Som en forudsætning for projektet nedlægges og nedrives beboelsen på fire ejendomme inden for 740 meter fra møllerne for at overholde gældende afstandskrav.

Kommuneplantillæg nr. 138-150

Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme (rammeområde 150.81.11) til tekniske anlæg (vindmøller) for at skabe det nødvendige plangrundlag for lokalplanen. Tillægget fastlægger rammer for anvendelse, maksimal højde på 185m og en støjkonsekvenszone hvor der ikke kan etableres beboelse inden for fire gange møllehøjden.

Miljørapport

Der er udarbejdet en samlet miljørapport, som indeholder både en miljøvurdering af planerne og en miljøkonsekvensrapport af det konkrete projekt (VVM). Rapporten belyser påvirkninger af:

- Befolkning og sundhed: Beregninger viser, at grænseværdier for støj og lavfrekvent støj er overholdt ved alle naboer. Der installeres skyggestop for at sikre, at ingen naboer får over 10 timers skyggekast om året.
- Landskab: Møllerne vil være markante i nærzonen, men vurderes at indpasse sig i et allerede teknisk præget landbrugslandskab.
- Natur: Der indføres periodisk stop af mølle 2, 3 og 5 af hensyn til flagermus. Påvirkning af Natura 2000 områder og beskyttede vandløb vurderes ikke at være væsentlig ved brug af afværgeforanstaltninger.

§25-tilladelsen

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til en §25 tilladelse (Bilag 3), som fastsætter vilkår for bl.a.:

- Støj: Gældende støjkrav skal altid overholdes og dokumenteres med kontrolmålinger 3 måneder efter driftsstart.
- Skyggekast: Maksimalt 10 timer årligt sikres via automatisk stop-software.
- Flagermusstop: Natligt stop i sensommeren ved lunt vejr beskytter flagermus mod kollision.
- Grundvandssænkning i anlægsfasen: Vand fra udgravninger nedsives lokalt for at beskytte vandløb og natur.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Plan, Klima, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 138-150 og Lokalplan nr. 172-150 samt miljøvurderingen sendes i 12 ugers offentlig høring på grund af sommerferieperioden, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Udvalget anbefaler indstillingen med bemærkning om, at der stilles vilkår om behovstyret hindringslys i vindmølleprojekter.

Bilag

Bilag1_2245_Forslag til LP_KPT - Vindmøller ved Borg-Visby vest_E

Bilag2_2245_Miljørapport - Vindmøller ved Borg-Visby vest_D

Bilag3_UDKAST § 25-tilladelse

Bilag4_Samlede bilag til Miljørapporten Borg-Visby vest

Bilag5_2245_Ikke-tekniske resumé_B

Punkt 13: Beslutning om igangsætning af planlægning for udvidelse af Tønder Biogas

01.02.00-G01-21-26

Beslutningstema

Der skal i denne sag besluttes om forvaltningen skal igangsætte planlægning for udvidelse af Tønder Biogas, omhandlende en ny lokalplan og kommuneplantillæg, og om der skal afholdes informationsmøde for lokalområdet.

På grund af projekts indplacering som kolonne 3 jf. risikobekendtgørelsen, vil det være Miljøstyrelsen som er myndighed på miljøgodkendelsen.

Sagsfremstilling

Copenhagen Infrastructure Partners (herefter CIP) fremsendte den 18. marts 2026 projektbeskrivelse for udvidelse af Tønder Biogas, med adressen Midtmosevej 4, 6270 Tønder. Den eksisterende lokalplan er gældende for et 12 ha stort areal. Inklusiv udvidelsen vil den kommende lokalplan omfatte et 24 ha stort areal. Udvidelsen er en del af matriklen 255a Hostrup Ejlerlab, Hostrup. Alle informationer kan findes i vedlagte bilag (Bilag 1_Projektbeskrivelse) og den forventede situationsplan fremgår af side 11 og Bilag 2_Projektområde

CIP ønsker at udvide lagerkapaciteten uden at øge mængden af biomasse der håndteres på anlægget. Formålet er at skabe bedre logistisk infrastruktur for leverancer og afhentninger på anlæggets eksisterende 3 produktionslinjer og omhandler følgende tiltag:

- Etablering af ny adgangsvej
- Etablering af 3 stk. indleveringstanke til frisk gylle (diameter 30m, højde 13m)
- Etablering af 3 lagertanke til afgasset biomasse (diameter 30m, højde 13m)
- Etablering af intern servicevej mellem eksisterende anlæg og udvidelse
- Sam-matrikulering af de to matrikler.
- Etablering af nyt biofilter (diameter 40m, højde 2 m)
- Etablering af skorsten (højde 30-40m)
- Etablering af brovægt
- Etablering af udendørs plansiloer til ensileret græs og halm mm. (40x200m, højde 3m)
- Etablering af biomassehal til flydende biomasse (40x50m, højde 16m)
- Etablering af biomassehal for fast biomasse (40x50m, højde 16m)
- Etablering af 2 stk. servicebygning (30x15m, højde 6m / 1 plan)
- Etablering af tank til urent vand

Udvidelsen med ekstra tanke vil blive tilsluttet et nyt biofilter, som sørger for ventilation gennem tankene, med det formål at reducerer eventuelle lugtgener og afkastet sker til ny skorsten på projektområdet.

Udvidelsen af biogasanlægget mod nordvest, vil medføre at 3 naboer kommer indenfor 500 meter fra projektområdet. henholdsvis 2 beboelser indenfor 300-400 meter og 1 beboelse indenfor 400-500 meter.

Udvidelsen af biogasanlægget vil medføre at den interne infrastruktur går gennem et stykke fredskov. Dette kræver dialog og tilladelse fra SGAV (Styrelsen for Grøn arealoplægning og vandmiljø) som CIP selv indhenter. På grund af skovarealerne er store dele af projektområdet omfattet af skovbyggelinjer. Udover skov er der i tilknytning til området arealer som er registreret som moseareal, §3-beskyttelse og eng.

Det nærmeste Natura 2000-område er Vidåen, som er beliggende ca. 500 meter mod nordvest, mens der er 4 km til Draved skov og Kongens mose som er nærmeste fuglebeskyttelsesområde.

Transportstøj til og fra anlægget forventes ikke ændret, da biomassegrundlaget er den samme. Dog kan der forventes ændrede støjforhold inde på anlægget, både fra den interne transport og fra stationære støjklender. Dette forsøges reduceret ved at placere støjklender afskærmet eller i lydtegne bygninger. Der vil i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen blive udarbejdet nye støjregninger.

Grundet udvidelsens omfang, vil der kunne forventes en påvirkning af det visuelle indtryk af området. De højeste bygningsdele såsom tanke, bygninger og skorsten vil forventes at kunne ses på afstand. De visuelle påvirkninger vil blive vurderet i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

at planlægningen igangsættes, og

at projektudviklerne opfordres til information derom til nærmeste naboer indenfor 500 meter,

at der afholdes informationsmøde med CIP og Tønder Kommune i forbindelse med høring af udkast til miljøafgrænsningen

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Bilag 1_Projektbeskrivelse_18032026

Bilag 2_Projektområde

Punkt 14: Godkendelse af vandløbsprojekt i Landeby Bæk

06.02.10-P19-1-24

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til godkendelsen af restaureringsprojekt i Landeby Bæk.

Historik

Projektet har tidligere været forelagt for Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 13. august 2024, sammen med to andre restaureringsprojekter i Fiskbæk og Løgumkloster Bæk.

Sagsfremstilling

Klima, Natur- og Arealudvikling udarbejder vandløbsprojekter, som medvirker til at opnå god økologisk tilstand i de målsatte vandløb. Vandløbsmyndigheden godkender projekterne i henhold til vandløbslovens bestemmelser.

Vandløbsprojektet i Landeby Bæk har tidligere været i 8 ugers høring, og på baggrund af de indkomne høringssvar er projektet blevet justeret. Der er blandt andet ændret på kravene til placering af skjulesten, håndvedligeholdelse, der åbnes for mulighed for hyppigere tømming af sandfanget, og der er lavet justeringer i det fremtidige regulativ for strækningen.

Projektet indebærer:

- At fjerne et eksisterende betonstem
- At etablerer et 50 meter langt sandfang
- og at etablerer et 277 meter langt gydestryg med gydegrus og skjulesten.

Gydestryget overgår fremover til håndvedligeholdelse.

Formålet er at forbedre de økologiske forhold, og hjælpe vandløbet med at nå målsætningen om god økologisk tilstand.

Når projektet bliver gennemført, forventes der en mindre vandspejlssænkning opstrøms, hvor der i dag er et betonstem. Umiddelbart efter stemmet vil vandspejlet blive højere end det er i dag. Det højere vandspejl vil aftage nedstrøms stryget og vil være udlignet ved slutningen af stryget. Den samlede vurdering er, at projektet ikke vil resultere i en forringelse af vandføringen og ringere afvandingsforhold op- eller nedstrøms projektet.

Efter ændringerne har projektet på ny været i 8 ugers offentlig høring, og der er i den seneste høring ikke indkommet bemærkninger.

Økonomi

Udgifter til at realisere projektet samt vedligeholdelse behandles i den efterfølgende sag "Anlægsbevilling og frigivelse af midler til vandløbsprojekt i Landeby Bæk".

Lovgrundlag

Vandløbsloven

Indstilling

Fagchefen for Teknik og Miljø indstiller,

at der gives tilladelse til restaureringsprojektet i overensstemmelse med vedlagte udkast.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

Udkast til tilladelse - Landeby Bæk

Punkt 15: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til vandløbsprojekt i Landeby Bæk

06.02.10-P20-3-21

Beslutningstema

I denne sag skal der træffes beslutning om der skal gives en anlægsbevilling og frigives midler til at gennemføre et vandløbsprojekt i Landeby Bæk, også kaldet Kisbæk.

Sagsfremstilling

Landeby Bæk er i dårlig økologisk tilstand jf. den seneste vurdering i vandområdeplanerne. I VP3 før genbesøget var vandløbet udpeget til en restaureringsindsats, men den er fjernet i forbindelse med genbesøget. Tønder Kommune ønsker derfor at forbedre de fysiske forhold og skabe bedre levevilkår for fisk og smådyr i vandløbet og dermed gøre det muligt at opnå god økologisk tilstand.

Projektet har tidligere været i 8 ugers høring. På baggrund af de indkomne høringssvar er projektet blevet justeret. Blandt andet er der ændret på kravene til placering af skjulesten, der er indført håndvedligeholdelse på stryget, der åbnes for mulighed for hyppigere tømning af sandfanget, og der er lavet justeringer i det fremtidige regulativ for strækningen.

Projekts indhold

Tønder Kommune ønsker at forbedre de fysiske forhold i vandløbet ved følgende indsatser:

- at fjerne et eksisterende betonstem,
- at etablere et 50 meter langt sandfang,
- og at etablere et 227 meter langt gydestryg med gydegrus og skjulesten.

Gydestryget overgår fremover til håndvedligehold.

Formålet er at forbedre de økologiske forhold og dermed hjælpe vandløbet med at nå målsætningen om god økologisk tilstand.

Kommunen er bygherre på projektet og har indhentet tre tilbud, med billigste pris som tildelingskriterie. Projektet gennemføres på baggrund af frivillige aftaler med lodsejerne.

Anlægsarbejdet forventes igangsat i sensommeren 2026.

Økonomi

Der er på investeringsoversigt 2026 afsat et rådighedsbeløb på 0,921 mio. kr. på anlægspuljen "Pulje Miljø og Natur". Det er fra denne pulje projektet ønskes finansieret.

De samlede udgifter til rådgivning, anlægsarbejde og lodsejererstatning er beregnet til ca. 285.000 kroner ekskl. moms.

Driftsomkostningerne øges med ca. 10.000 kr. årligt til håndvedligehold af gydestryget og tømning af sandfanget, hvilket er del af de afledte driftsudgifter på den anførte anlægspulje.

Lovgrundlag

Lov om vandplanlægning.

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan, Byudvikling og Ejendomme indstiller,

at der gives en anlægsbevilling til realisering af vandløbsprojekt i Landeby Bæk på 285.000 kr.,

at finansieringen sker fra anlægspuljen "Pulje Miljø og Natur" og frigives til projektet, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Bilag 1, oversigtskort

Punkt 16: Lukket

00.22.00-P35-3-25

Punkt 17: Underskriftsark

00.22.00-P35-3-25

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke "Godkend".